ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Ρεπορτάζ τοῦ ΜΗΝΑ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

«Ἡ εἰς τόν Τύπον προσφυγή τῶν φοιτητῶν διά ζητήματά των, δυσφημεῖ τό κύρος καί τήν πειθαρχία τοῦ Πανεπιστημίου». Τά ἀνωτερω ἀναφέρονταν μεταξύ ἄλλων στήν παράγραφο 4 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 3 ἐγκυκλίου τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, ἡ ὁποία κυκλοφόρησε τόν Δεκέμβριο τοῦ 1971, μέ τήν ὑπογραφή τοῦ προέδρου (πρυτάνεως) τοῦ ἐν λόγω Πανεπιστημίου, στρατηγοῦ Ἀχιλλ. Τάγαρη.

Μιά νέα ἐγκύκλιος - ἀνακοίνωση (ὑπ' ἀριθ. 5) τοῦ Προέδρου τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, πού ἀπευθύνεται στούς φοιτητάς, συνιστά ἐνθέρμως, ὑποχρεώνει καί ταυτόχρονα ἀθλοθετεῖ σημαντικό χρηματικό βραβεῖο γιά τήν παρακολούθηση τῶν διαλέξεων, ἐθνικοπολιτιστικοῦ περιεχομένου, τοῦ ἐξόχου ρήτορος καθηγητοῦ κ. Ἑλ. Πρόκου. Συγκεκριμένα, ἡ παράγραφος 12 τῆς ἀνωτέρω ἀνακοινώσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: «Συνιστᾶται ἐνθέρμως εἰς τούς φοιτητάς μας, ὅπως παρακολουθοῦν τάς ἀνά 15θήμερον Διαλέξεις Ἐθνικοπολιτιστικοῦ περιεχομένου τοῦ ἐξόχου ρήτορος Καθηγητοῦ κ. Ἑλ. Πρόκου (ἀνά πᾶσαν Β' Πέμπτην 6—7 μ.μ.) εἰς τό ἀμφιθέατρον τοῦ Παραρτήματος. Κατά τό πέρας τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους θά ζητηθῇ ὑποχρεωτικῶς ἀπό ὅλους τούς φοιτητάς κριτική, ὑπ' αὐτῶν, σχετικῶς μέ ἐντυπώσεις, ἐπιδράσεις κλπ. Ἡ καλυτέρα θά βραβευθῇ διά σημαντικοῦ χρηματικοῦ βραβείου».

Νομίζομε ὅτι αὐτό τό «ὑποχρεωτικῶς», ἐνῶ θυμίζει — θά λέγαμε — δημοτικό σχολεῖο, ἀπό τήν ἄλλη πλευρά δέν τιμᾶ τήν ἀκαδημαϊκή ἰδιότητα τῶν φοιτητῶν. Ἀλλά πέραν τούτου, πιστεύομε πώς δέν εἶναι δυνατόν νά διακόπτωνται μαθήματα καί ἐργαστήρια, ὅπως λένε οἱ φοιτηταί — γιά τήν παρακολούθηση τῶν τακτικῶν αὐτῶν διαλέξεων. Ἀκόμη καί γιά τά πανεπιστημιακά μαθήματα τῶν τακτικῶν ἑδρῶν ἡ παρακολούθηση εἶναι ἐλευθέρα. Ἤ ὄχι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΡΗΤΩΝ

Ὁ πρόεδρος τῆς Φοιτητικῆς Ἑνώσεως Κρητῶν κ. Βασ. Πευτάρης, μᾶς ἔστειλε τήν ἀκόλουθη ἐπιστολή, μέ ἀπάντηση τάν ὅσων διαλαμβάνονται στή δημοσιευθεῖσα χθές ἐπιστολή τοῦ κ. Χρ. Παππᾶ, προέδρου τῆς ΕΦΕΕ:

«Ἀπό τή στήλη "Οἱ νέοι καί τά προβλήματά τους" πληροφορήθηκα ὅτι ὁ φοιτητής κ. Χρ. Παππᾶς ἀπαντᾶ στό ψήφισμα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Κρητῶν φοιτητῶν. "Αν καί θάθελα νά κάνωμε διαλογική συζήτηση σέ μιά Γενική Συνέλευση τῆς ΕΦΕΕ, ἐν τούτοις θά ἀπαντήσω στήν ἐπιστολή του.

»1) Πιστεύω ὅτι δέν εἶναι αὐτός ἁρμόδιος νά κρίνη ἄν οἱ ἐνέργειες τῆς ΕΦΕΕ γιά τά φοιτητικά θέματα εἶναι οἱ πρέπουσες. Ἁρμόδιο ὄργανο νά κρίνη τίς ἐνέργειες τῆς ΕΦΕΕ εἶναι ἡ Γενική Συνέλευση, πού ἀποτελεῖ καί τό ἀνώτατο ὄργανο τῶν φοιτητικῶν συλλόγων.

»2) Τό αἴτημά μας γιά προκήρυξη ἀρχαιρεσιῶν στούς φοιτητικούς συλλόγους παραμένει, ἐφ' ὅσον δέν ἔχει καθορισθῆ ὁ χρόνος διενεργείας τους.

»3) Ἀναφέρει ὅτι ἀποτελοῦμε τήν μερίδα τῶν σπουδαστῶν πού ἐπιθυμεῖ πεζοδρομιακές ἐμφανίσεις κ.λ.π. Ἐμεῖς, δέν ἀποτελοῦμε τήν μερίδα τῶν φοιτητῶν πού ἐπιθυμεῖ τέτοιες ἐμφανίσεις. Ἀντίθετα, ἀποτελοῦμε τήν μερίδα τῶν φοιτητῶν πού δέν δέχεται τίτλους κατ' ἐπιταγήν, τήν μερίδα πού θέλει ἴση μεταχείριση μεταξύ τῶν φοιτητῶν γιά τήν ἀνάδειξη τῆς ἡγεσίας τῶν φοιτητικῶν συλλόγων τους, τήν μερίδα τῶν ἠθικῶν καί εὐγενῶν νέων πού ἡ Ἑλλάδα περιβάλλει μέ τήν ἀγάπη της.

»4) Γράφει, ὅτι «ἡ ἐλευθερία θέλει ἀρετή καί τόλμη». Γιά τήν ἀρετή του δέν γνωρίζω. Γιά τήν τόλμη του ὅμως ἀμφιβάλλω. Ἀποδειξη, ὅτι δέν εἶναι συνεπής πρός τίς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ τῆς ΕΦΕΕ. Ἐν τούτοις, μπορῶ νά τόν διαβεβαιώσω ὅτι οἱ Κρῆτες φοιτηταί ἔχομε καί τόλμη καί ἀρετή. Ἄρα, μποροῦμε νά μιλάμε γιά ἐλευθερία.

»5) Ἡ θεωρία του περί «ἀποδόσεως» τῶν διορισμένων καί «ἄγχος προβολῆς» τῶν ἐκλεγομένων, καθώς καί ἡ ἀσαφής διατύπωση, δέν μπορεῖ νά δικαιολογήσῃ τά ἀδικαιολόγητα».

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οἱ γραπτές πτυχιακές ἐξετάσεις στή γαλλική γλῶσσα γιά τό ἀγγλικό καί ἰταλικό τμῆμα θά γίνουν τήν 28η Μαρτίου 3 μ.μ. στό ἀμφιθέατρο Α' τῆς Γεωπονοδασολογικῆς Σχολῆς.

Οἱ ἐξετάσεις τοῦ Γερμανικοῦ Τμήματος στό μαθημα τῆς γερμανικῆς γραμματολογίας, περιόδου Ἀπριλίου, θά διεξαχθοῦν τήν 28η Μαρτίου 9 π.μ. στό σπουδαστήριο (αἴθ. 55).

Καλοῦνται οἱ δηλώσαντες συμμετοχή στίς προφορικές πτυχιακές ἐξετάσεις νά προσέλθουν στό σπουδαστήριο τοῦ γερμανικοῦ τμήματος καί νά δηλώσουν τά ἐπί μέρους μαθήματα στά ὁποῖα ἐπιθυμοῦν νά ἐξετασθοῦν.

Γνωστοποιεῖται στούς φοιτητάς τοῦ Ἰνστιτούτου Ξένων Γλωσσῶν καί Φιλολογιῶν, ὅτι τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν προκηρύσσει διαγωνισμό ἐρασιτεχνικῆς φωτογραφίας μεταξύ τῶν φοιτητῶν καί φοιτητριῶν τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων τῆς χώρας. Τό θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ εἶναι ἐλεύθερο, ἡ δέ ὑποβολή φωτογραφιῶν θά γίνῃ ἀπό 10ης Μαρτίου ἕως 30ῆς Ἀπριλίου.

● Ἡ γρήγορη γραπτή φροντιστηριακή ἄσκηση στίς Γενικές Ἀρχές Ἀστικοῦ Δικαίου, θά λάβῃ χώρα τήν 28η Μαρτίου, στό ἀμφιθέατρο τοῦ Χ(μείου, κατά τό ἑξῆς πρόγραμμα: 8 μ.μ. οἱ φοιτηταί τά ὀνόματα τῶν ὁποίων ἀρχίζουν ἀπό Α μέχρι καί Μ. 9 μ.μ. οἱ φοιτηταί τά ὀνόματα τῶν ὁποίων ἀρχίζουν ἀπό Μ μέχρι καί Ω. Ἐξεταστέα ὕλη: ἐκ τοῦ Β' τεύχους τῶν γενικῶν ἀρχῶν ἡ ὕλη ἡ περιεχομένη ἀπό τῆς σελίδος 73 (τύπος δικαιοπραξίας) μέχρι τέλους τοῦ Β' τεύχους. Ἐφίστανται ἡ προσοχή τῶν κ.κ. φοιτητῶν ὅπως προσέλθουν κανονικώς, οὐδείς δέ θά γίνῃ δεκτός εἰς διάφορον ὥραν ἐκείνης πού καθορίζεται διά τοῦ ὀνόματός του. Ἕκαστος τῶν ἐξεταζομένων πρέπει νά ἔχῃ μαζί του τό βιβλιάριο σπουδῶν καί κόλλα διαγωνισμοῦ.

Τήν 25η Ἀπριλίου 2 μ.μ. στήν αἴθουσα 6 τοῦ κτιρίου Νομικῆς, θά διενεργηθῇ γραπτή ἄσκηση γιά τούς φοιτητάς τοῦ δευτέρου ἔτους τμήματος Νομικῆς, ἐπί τῆς διδαχθείσης ὕλης (γαλλικῆς γλώσσης καί ὁρολογίας) ὑπό τῆς κ. Ζωῆς Παπανικολάου - Κώτση. Ἀνακοινοῦται ἐπίσης στούς φοιτητάς τοῦ τρίτου ἔτους (Ν—Ω) τμήματος Νομικῆς ὅτι τήν 29η Ἀπριλίου 12 μ., στήν αἴθουσα 6, θά διενεργηθῇ γραπτή ἄσκηση ἐπί τῆς διδαχθείσης ὕλης (γαλλικῆς γλώσσης καί ὁρολογίας). Στίς ἀσκήσεις δύνανται νά συμμετάσχουν καί οἱ τυχόν ἐργαζόμενοι φοιτηταί δευτέρου καί τρίτου ἔτους (Ν—Ω). Ὅλοι οἱ φοιτηταί ὀφείλουν νά φέρουν μαζί τους γραφική ὕλη καί βιβλιάριο σπουδῶν.

Ἡ δωρεάν διανομή τοῦ συγγράμματος τῆς Σωφρονιστικῆς τοῦ καθηγητοῦ κ. Ι. Κανάτσιου πρός τούς δικαιουμένους τοῦτο φοιτητάς, λήγει τήν 31 Μαρτίου, πραγματοποιεῖται δέ στό βιβλιοπωλεῖο ἀδελφῶν Σάκκουλα.

● Καλοῦνται ἐπειγόντως οἱ φοιτηταί πού μέχρι σήμερα ἀδικαιολογήτως δέν προσῆλθαν στό ἐργαστήριο Ὀρυκτολογίας πρός παραλαβή τῶν δωρεάν διανεμομένων βιβλίων, ὅπως μέχρι τέλους τοῦ μηνός Μαρτίου διέλθουν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου γιά νά τά παραλάβουν.

● Ἐκ τῆς ἕδρας τῆς Ἰδιωτικῆς Οἰκονομικῆς ἀνακοινοῦται ὅτι ἀρχισε ἡ διανομή τοῦ συγγράμματος τοῦ ὑφηγητοῦ κ. Δημ. Γρηγοριάδη «Λογιστικόν Σχέδιον», γιά τούς πρωτοετεῖς φοιτητάς τῆς σχολῆς. Ἡ διανομή θά διενεργῆται καθημερινά 11—1 μ.μ. ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἕδρας.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Ἀπό τήν πρεσβεία τῆς Βραζιλίας γνωστοποιεῖται ὅτι ἄρχισαν οἱ ἐγγραφές γιά τίς ὑποτροφίες σπουδῶν πού χορηγεῖ τό Πανεπιστήμιο τοῦ Σάν Πάολο, γιά τό ἔτος 1973, σέ πτυχιούχους ἀνωτάτων σχολῶν, Βραζιλιανούς καί ξένους, πού ἐνδιαφέρονται γιά ἐπιστημονικές ἐρευνες. Κάθε ὑποτροφία εἶναι διαρκείας ἑνός ἔτους, τά μηνιαῖα δέ τροφεῖα αὐτῆς ἀνέρχονται σέ 160 δολλάρια. Τά ἔξοδα ταξιδιοῦ καί διαμονῆς βαρύνουν τούς ὑποτροφους. Περισσότερες πληροφορίες, ἀπό τό Πανεπιστήμιο τοῦ Σάν Πάολο. Δηλώσεις ἐγγραφῆς, μέχρι 31 Αὐγούστου.

● Ἡ Ἰταλική Κυβέρνηση θά χορηγήσῃ ἀριθμό ὑποτροφιῶν γιά μεταπτυχιακές σπουδές καθώς καί γιά εἰδίκευση στήν ἰταλική γλῶσσα καί ἐκπαίδευση. Αἰτήσεις καί δικαιολογητικά γίνονται δεκτά μέχρι 7 Μαΐου (Ἰταλικό Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν, Πατησίων 47).

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Μέ ὑπουργική ἀπόφαση, «ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ διευθυνταί ἢ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, τῶν Σχολῶν Νηπιαγωγῶν καί τῶν Διδασκαλείων Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, διά τήν συγκρότησιν ἐπιτροπῆς ἐξ ἀνωτέρω δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐξ ὧν εἷς κατάλληλος νά κρίνῃ ἀναλόγως τῶν ὑπό συμπλήρωσιν θέσεων προσωπικοῦ ἐπί σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου προς α) ἄσκησιν ἐλέγχου ἐπί τῶν τυπικῶν καί οὐσιαστικῶν προσόντων τῶν ὑποψηφίων καί β) τήν ἐνέργειαν τῆς ἐπιλογῆς τῶν ἐκ τούτων καταλληλοτέρων διά τάς ὡς ἄνω θέσεις τῶν ἀνωτέρω Σχολῶν καί Διδασκαλείων».

ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Ἀπό σπουδαστάς πού κατάγονται ἀπό τόν νομό Ἀχαΐας, ἱδρύθηκε σωματεῖο ὑπό τήν ἐπωνυμία «Παναχαϊκή "Ενωσις Νέων». Στίς ἀρχαιρεσίες τῆς 19ης Μαρτίου ἐξελέγησαν γιά τό διοικητικό συμβούλιο: Πρόεδρος, Λ. Μηλιτσόπουλος, ἀντιπρόεδρος Χ. Μυλωνάς, γενικός γραμματεύς Δ. Νικολάου, εἰδικός γραμματεύς Α. Τσιώτος, ταμίας Α. Κουφός, κοσμήτωρ Σ. Παπαϊωάννου, μέλη Ι. Γιαννούλιας, Θ. Φιλιππόπουλος, Ν. Ράπανος.

ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΙΤΗΘΗ Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ

● Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 1

ριο, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι θά δοθῇ μετά τήν 25η Μαρτίου.

"Οπως ἔγραψε ἡ ἐφημερίδα «Ἀπογευματινή» τῆς Λευκωσίας, ἡ καθυστέρηση ὀφείλεται στό ὅτι ὑπάρχει διαφωνία μεταξύ τῶν μητροπολιτῶν Κιτίου καί Κηρυνείας πάνω στή διατύπωση τῆς ἀπαντήσεως στήν Οὐάσιγκτον, ὅτι ἡ Τουρκία καί ἡ Ἑλλάς θά μποροῦσαν νά λύσουν εἰρηνικά τό Κυπριακό, δήλωσε μεταξύ ἄλλων καί τά ἑξῆς:

«Βεβαίως ἡ Ἑλλάς καί ἡ Τουρκία ἐνδιαφέρεται νά βρεθῇ λύση τοῦ προβλήματος τῆς Κύπρου, ἀλλά ὁ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενος καί διακιούμενος νά ἐχη τόν τελευταῖο λόγο εἶναι ὁ κυπριακός λαός».

"Οπως μεταδοθηκε ἀπό τήν Οὐάσιγκτον, ὁ Τοῦρκος πρωθυπουργος καθηγητής Νιχάτ Ἐρίμ ἐκανε χθές νέες δηλώσεις γιά τήν Κύπρο, μιλώντας σέ συγκέντρωση μελῶν τοῦ Κογκρέσσου. «Τό κυπριακό πρόβλημα, εἶπε, ὑπάρχει, οὐσιαστικά, μεταξύ τῶν Ἑλλήνων, δηλαδή μεταξύ τῆς Λευκωσίας καί τῶν Ἀθηνῶν. Αὐτοί ἀγωνίζονται. Ἐμεῖς δέν εἴμαστε παρά μόνο παρατηρηταί».

Ὁ Τοῦρκος πρωθυπουργός κατηγόρησε τόν πρόεδρο Μακάριο ὅτι ἀγόρασε ὅπλα ἀπό τήν Τσεχοσλοβακία κατά παράβαση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, τοῦ 1964, καί τόνισε: «Δέν ζητοῦμε, ἐμεῖς οἱ Τοῦρκοι, παρά μόνο τήν ἐφαρμογή τῆς διεθνοῦς συμφωνίας τοῦ 1959, πάνω στήν ὁποία στηρίζεται ἡ ἴδια ἡ ὕπαρξη τῆς Κύπρου σάν ἀνεξαρτήτου κράτους. Οἱ συμφωνίες πρέπει νά τηροῦνται». «Ὁ Μακάριος ἐμπόδισε συμφωνία μεταξύ Ἀθηνῶν καί Λευκωσίας γιά τό Κυπριακό. Ἔχουμε καλές σχέσεις μέ τήν Ἀθηνα, ἀπό τότε πού ἀνέλαβα τήν πρωθυπουργία. Ἡ ἑλληνική κυβέρνηση ἀποδίδει μεγάλη σπουδαιότητα στήν κατανόησή μας στό Κυπριακό, τό ὁποῖο κατά τή γνώμη μου εἶναι ἕνα ἀνόητο πρόβλημα...».

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 24.
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας.

Ἡ ἀπάντηση τῶν τριῶν Συνοδικῶν εἶναι, ἤδη, ἑτοιμη καί θά σταλῇ στόν Μακάριο τή Δευτέρα. Οἱ τρεῖς Μητροπολῖτες ἐμμένουν στήν εἰσήγησή τους ὅπως ὁ Μακάριος παραιτηθῇ ἀπό τήν Προεδρία.

Ο Γκύντερ Γκράς γιά τήν Ἑλλάδα

● Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 1

ἡ παρεμπόδισίς των ἀπό τοῦ νά διατυπώσουν ἐλευθέρως τάς γνώμας των. Εἰς τήν προσφατον ὁμιλίαν σας κ. Γκράς, προέβητε εἰς παραλληλισμούς, διά τῶν ὁποίων σαφῶς κατεδείξατε ὅτι εἰς τήν Ἑλλάδα ὑπάρχει ὁλοκληρωτικόν καθεστώς. Πῶς εἶναι δυνατόν νά συμβιβάζωνται αἱ διαπιστώσεις σας αὐτες, μέ τό γεγονός, πρῶτον, ὅτι ἠδυνήθητε νά ἐκφράσετε ἐδῶ ἐλευθέρως τάς ἀπόψεις σας καί νά τάς ἴδητε δημοσιευομένας εἰς τόν ἑλληνικόν Τύπον — μάλιστα μία ἐφημερις ἐδημοσίευσε τό πλῆρες κείμενον τῆς ὁμιλίας σας. Καί σας ἐρωτῶ: Θά συνέβαινε τοῦτο ἐάν ὡμιλούσατε εἰς τήν Πράγαν, εἰς τήν Μόσχαν, εἰς τήν Ἀβάναν ἤ εἰς πολλάς ἄλλας πρωτευούσας τῆς Εὐρώπης ἤ τοῦ Παραπετάσματος ;

» Δεύτερον, ἕνας συγγραφεύς καί μάλιστα πολιτικός συγγραφεύς, ἔχει μεγαλυτέραν ἄνεσιν ἀπό ἕναν δημοσιογράφον, ὁ ὁποῖος ἐνίοτε πίπτει θῦμα παραπλανητικῶν ἐντυπώσεων, λόγῳ τῶν στενῶν χρονικῶν ὁρίων, ἐντός τῶν ὁποίων κινεῖται. Μήπως κ. Γκράς, ὁ περιορισμένος χρόνος τῆς ἐνταῦθα ἐπισκέψεώς σας δέν σάς ἐπέτρεψε νά ἴδητε ὅλας τάς πλευρας τοῦ λόφου, πρίν ἡ προβῆτε εἰς τάς περί Ἑλλάδος διαπιστώσεις σας ; Μήπως εἰς τό γεγονός αὐτό ἀφείλεται ἡ μή ἀποδοχή ἐκ μέρους σας τῆς προσκλήσεως τοῦ κ. Σταματοπούλου, εἰς μίαν ἀπ' εὐθείας τηλεοπτικήν συνομιλίαν διά τό θέμα τῆς Δημοκρατίας ; Εἰδικώτερον, τί ἔχετε νά δηλώσετε ἐπί δημοσιογραφικῶν σχολίων ὅτι ἐφυγοδικήσατε ; "Οτι ἐπροτιμήσατε τόν μονόλογον, ἀντί τοῦ δημοκρατικοῦ διαλόγου, τόν ὁποῖον ἐγένησεν ἡ χώρα αὐτή;

«Θά προσπαθήσω νά ἀπαντήσω χωριστά σέ κάθε μία ἀπό τίς περικοπές τῆς προετοιμασμένης αὐτῆς ἐρωτήσεως, ἡ ὁποία μοῦ ἐτέθη ἀπό τό Ἀθηναϊκόν Πρακτορεῖον εἶπεν ὁ κ. Γκύντερ Γκράς.

ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ παράγραφο θά ἀπαντήσω πολύ σύντομα : Ἐπειδή ἀκριβῶς προέρχομαι ἀπό μία χώρα μέ ἐθνικοσοσιαλιστικό παρελθόν, γι' αὐτό ἀκριβῶς τά αὐτιά μου εἶναι τόσο εὐαίσθητα στούς ἦχους τῆς ἀναβιώσεως τοῦ φασισμοῦ στήν Εὐρώπη.

ΣΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΗ παράγραφο, ἀπαντῶ ὡς ἑξῆς : Σωστά, διαπίστωσα πραγματι αὐτά πού λέτε. Ἀπό τίς δηλώσεις τοῦ κ. Σταματοπούλου μπόρεσα νά διαπιστώσω ὅτι ὁ τρόπος τοῦ ἐκφράζεσθαι εἶναι πράγματι αὐτός πού χαρακτηρίζει τόν φασισμό. Ἀνέφερα προηγουμένως περικοπές ἀπό τίς δηλώσεις τοῦ κ. Σταματοπούλου, περικοπές ἀπό τίς ὁποίες βλέπουμε ὅτι οἱ φίλοι μου καί ἐγώ ἐβίγημεν, καί ὅτι οἱ φίλοι μου ἐπί πλέον, ἀπειλήθηκαν. Αὐτά εἶναι τά χαρακτηριστικά ἀκριβῶς τοῦ φασισμοῦ.

Τά ὁλοκληρωτικά καθεστῶτα

Ἀκόμη καί στά ὁλοκληρωτικά, ἐξ ἄλλου, καθεστῶτα, δίδεται πάντα κάποιο περιθώριο γιά τήν ἔκφρση ἀντιθέτων γνωμῶν. Π.χ. στήν Λαϊκή Δημοκρατία τῆς Πολωνίας, πού ἔχει ὁλοκληρωτικό σύστημα, ὑπάρχουν καθολικές ἐφημερίδες, ὅπου ἐπιτρέπεται ἐν μέρει νά δημοσιεύωνται ἐπικρίσεις κατά τοῦ κα θεστῶτος. Ἐάν πάρουμε σάν μέτρο τίς δυνατότητες πού προσφέρουν σήμερα τά μαζικά μέσα ἐνημερώσεως, ὅπως εἶναι τό Ραδιόφωνο καί ἡ Τηλεόραση, θά δοῦμε ὅτι ὁ Τύπος ἔχει περιωρισμένη ἐπίδραση. Στήν Ἑλλάδα ἐπιτρέπεται σέ μερικές ἐφημερίδες νά ἐκφράζουν ἀντίθεση πρός τό καθεστώς. Ἀλλά ἡ Τηλεόραση, τό πιό ἐκτεταμένο μέσο λαϊκῆς ἐνημερώσεως, εἶναι ἀπόλυτα κλειστό στούς ἀντιφρονοῦντες. Εἶναι ἀλήθεια — συνέχισε ὁ κ. Γκράς — ὅτι ἐκτός ἀπό τήν συνοδεία τριῶν κυρίων πού κυκλοφοροῦν πίσω μου μέ ἕνα αὐτοκίνητο καί... ξοδεύουν βενζίνη, κατά τά ἄλλα ὑπῆρξα ἐλεύθερος νά κυκλοφορήσω ὅπως θέλω.

Ναί. Ἀλλά αὐτό παρατηρεῖται καί στόν Ἐθνικοσοσιαλισμό. Θά σᾶς θυμίσω ὅτι στά πρῶτα χρόνια τοῦ Ἐθνικοσοσιαλισμοῦ, ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Μπούρκχαρτ στό Δάντσιχ εἶχε τήν ἐλευθερία νά κινῆται καί νά ἐπιθεωρῇ τά τότε προετοιμαζόμενα στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Τά ὁλοκληρωτικά καθεστῶτα ὅταν αἰσθάνονται ὅτι ἔχουν κάποια δύναμη, ἀφήνουν νά διατηρηθοῦν μερικά κατάλοιπα ἐλευθερίας. Ἀκριβῶς γιά νά προσωπιάζουν μιά προσοψη ἐλευθερίας στόν ἔξω κόσμο.

ΣΕ ΜΕΡΙΚΕΣ, τέλος, φιλελεύθερες ἐφημερίδες δημοσιεύθηκε ἡ δηλωσή μου εἰς ἀπάντησιν τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Σταματοπούλου. Στίς ἐφημερίδες τίς κυβερνητικές δημοσιεύθηκαν μόνο σύντομες περιλήψεις τῆς δηλώσεώς μου καθώς καί τῆς διαλεξέώς μου. Τό γεγονός αὐτό, μαζί μέ τήν πλήρη ἀπουσία ἀναφορᾶς μνείας τῶν ἀπόψεών μου στό Ραδιόφωνο ἀποτελεῖ, ἀκριβῶς, ἀπόδειξη τοῦ γεγονότος.

Εἶπα καί προηγουμένως, ὅτι ὅση ἐλευθερία μοῦ παραχωρήθηκε, ἦταν μόνο γιά νά ἱκανοποιηθῇ ἡ δημοκρατική κοινή γνώμη τῆς χώρας, ἀπό τήν ὁποία προέρχομαι. Καί ὅμως δέν ὑπάρχει ἐδῶ, στήν ἴδια τήν χώρα, ἐλευθερία χρησιμοποιήσεως τῶν μέσων ἐνημερώσεως γιά τήν ἔκφραση τῶν γνωμῶν πού ἀντιφρονοῦντων. Μπορῶ ἀκόμα νά σᾶς πῶ τά ἑξῆς : Τό καθεστῶς στήν Ἑλλάδα ἀποτελεῖ μιά μοντέρνα μορφή νεοφασιστικῆς δικτατορίας, μιά μορφή δικταταρίας πού διακρίνεται καί διαφέρει ἀπό τίς νεοσταλινικές δικτατορίες πού παρατηροῦνται ἀνατολικά τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος. Ἡ Ἑλλάδα ἐνδιαφέρεται γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ τουρισμοῦ, γιά τή διατήρηση σχέσεων μέ τά ἄλλα μέλη - κράτη τοῦ ΝΑΤΟ, γιά οἰκονομικές ἐπαφές, καί γι' αὐτό τόν λόγο προσπαθεῖ νά διατηρήσῃ μιάν ἐπίφαση δημοκρατίας. Ὅταν ἐξετάσῃ κανείς τίς μεθόδους ὅμως πού ἐφαρμόζονται, βρίσκει ὅτι οἱ μέθοδοι αὐτές εἶναι φασιστικές, σταλινικές — εἶναι οἱ μέθοδοι πού ἐφαρμόζονται τόσο στήν Τσεχοσλοβακία ὅσο καί στήν Ἑλλάδα. Ἔχουμε π.χ. τόν βασανισμό τῶν πολιτικῶν κρατουμένων, μέχρι τήν ἐφαρμογή τοῦ μαρτυρίου τῆς φάλαγγας, πού τήν ἔμαθε ἡ δεξιά ἀπό τά σχολεῖα τῆς ἀριστερᾶς. Τό βέβαιο εἶναι ὅτι δέν ἔχουμε ἀκόμη διαπιστώσει, ποιός εἶναι ὁ ἐφευρέτης τῆς μεθόδου αὐτῆς.

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ἀπόδειξη, εἶναι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο διεξάγονται οἱ πολιτικές δίκες. Βλέπουμε διανοουμένους ἀλλά καί ἐργάτες Ἕλληνες καί ὑπαλλήλους καί φοιτητες, νά καταδικάζωνται σέ εἰρκτή ὀκτώ χρόνων μέχρι καί ἰσόβια, μόνο καί μόνο γιατί ὑπῆρξαν μέλη μιᾶς δημοκρατικῆς ὀργανώσεως, εἴτε γιατί διένειμαν προκηρύξεις».

ΕΤΟ ΣΗΜΕΙΟ αὐτό, διέκοψε τόν κ. Γκράς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων, ὁ ὁποῖος εἶπε τά ἑξῆς: «Δέν γνωρίζω μέχρι σήμερον νά κατεδικάσθη κανείς εἰς ἰσόβια διότι διένειμε προκηρύξεις. Τουναντίον τά δικαστήρια, καί τά στρατοδικεῖα ἀκόμη, ἔχουν ἐπιδείξει μέχρι σήμερον τέτοιον ἀνθρωπισμόν, ὅμοιον τοῦ ὁποίου δέν ἔχουν ἐπιδείξει οὔτε τά πολιτικά δικαστήρια. Ἀκόμη καί εἰς τήν περίπτωσιν πού ἐπεβλήθη εἰς κάποιον 8 ἐτῶν φυλάκισις, ἤ 15 ἐτῶν, πού εἶναι νομίζω ἡ μεγαλυτέρα μέχρι σήμερον ἐπιβληθεῖσα ποινή, εἶναι διότι ἐτοποθέτησαν βόμβας καί προεκάλεσαν θανατον ἤ τραυματισμόν ἀτόμων, ἤ προεκάλεσαν ὑλικάς ζημίας ἤ ἔθεσαν εἰς κίνδυνον τήν ζωήν ἀνθρώπων».

Ο ΓΚΥΝΤΕΡ ΓΚΡΑΣ ἀπάντησε στήν παρεμβολή αὐτή ὡς ἑξῆς:

«Εἶναι γενικά γνωστό τί ἔχει λεχθῆ μπροστά στό Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης, σχετικά μέ τίς ἀπάνθρωπες μεθόδους πού χρησιμοποιεῖ τό καθεστώς, κατά τῶν κρατουμένων. Ξέρω ἐγώ ὁ Ἴδιος μιά σειρά περιπτώσεων κρατουμένων πού βασανίσθηκαν μέ τήν φάλαγγα, σέ τέτοιο βαθμό, ὥστε ὕστερα ἀπό μερικούς μῆνες νά ἔχουν καταντήσει σωματικά ράκη. Θά ἀναφέρω μόνο τό παράδειγμα τοῦ καθηγητοῦ κ. Διονυσίου Καράγιωργα, πού διαφεύδει ὅσα μᾶς εἴπατε».

Ὁ κ. Γκράς ἐπέμεινε στίς συνθῆκες ἀνακρίσεως τοῦ κ. Καράγιωργα, ὁπότε παρενέβη ὁ παρισταμενος διευθυντής τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων κ. Χρ. Μπητσίδης, ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι ὁ κ. Γκράς κατά σύστημα ἀποφεύγει νά ἀπαντήση εὐθέως στά ἐρωτήματα πού τοῦ ἐτέθησαν. «Παρακαλοῦμεν, συνέχισε, νά ἔχουμε ἀπαντήσεις εὐθείας: Πρῶτον: Θά μποροῦσε ὁ κ. Γκράς αὐτά πού λέγει ἐδῶ, νά τά εἶπη καί στήν Μόσχα;»

Μέθοδοι καί μέσα

«Εἶναι σωστό εἶπε ὁ Γερμανός συγγραφέας, ὅτι στήν Μόσχα δέν θά μποροῦσα νά δώσω παρόμοια συνέντευξη Τύπου. Εἶπα ὅμως καί προηγουμένως, ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀποτελεῖ μιά οἱονεί μοντέρνα φασιστική δικτατορία. Ἡ Ἑλλάς ἔχει ἐπαφές μέ τό ΝΑΤΟ, μέ τήν δυτική Εὐρώπη, εἶναι γι' αὐτό ὑποχρεωμένη νά διατηρῇ μιά ἐπίφαση δημοκρατίας. Εἶπα ἐπίσης προηγουμένως, γιά τίς διαφορές μεταξύ τῶν φασιστικῶν καί σταλινικῶν δικτατοριῶν, καί θά ἀναφέρω ἕνα ἀκόμη παράδειγμα:

Ὑπάρχει ἡ μέθοδος τῆς ἐμέσου τρομοκρατίας. Ὑπάρχει ἡ μέθοδος, διά τῆς ὁποίας ἐμποδίζονται οἱ δημοκράτες στήν Ἑλλάδα, οἱ δημοκράτες κομμουνιστές στήν Τσεχοσλοβακία νά ἐκφράσουν τήν ἀντίθεσή τους. Συμβαίνει αὐτό στό Πανεπιστήμιο ἐδῶ, συμβαίνει στό Πανεπιστήμιο τῆς Πράγας, καί ἄν ἀνοίξετε τ' αὐτιά σας θά τό ἀκούσετε καί στήν Ἑλλάδα: Οἱ καθηγητές Πανεπιστημίου ἐμποδίζονται